

*delo
življenje*

2

okolo
življenja

2

POSLOVANJE V LETU 1967

Ponovno smo v času, ko zaključujemo preteklo poslovno obdobje. Rezultati so že več ali manj znani in nam kažejo, kakšni so bili uspehi naših prizadevanj v preteklem letu.

Proizvodne delovne enote so uspeli doseči povečanje fizičnega obsega (v parih) za 5,5%, po vrednosti pa se je proizvodnja povečala za 15,2%. Tak uspeh je bil dosežen kljub temu, da smo vložili za 10% manj produktivnih ur na en par proizvodnje. Skupno smo proizvedli 703.891 parov za vrednost 44.100.659.- N din.

Proizvodnja je imela v preteklem poslovnem letu vrsto težav. Zlasti je primanjkovalo ustreznega reprodukcijskega materiala. Poleg tega se je menjal tudi proizvodni program zaradi ponaročil za izvoz. Delovne enote so vložile mnogo truda, da bi dosegli čim večjo količinsko proizvodnjo. Zboljšati pa bi morali še marsikaj in usmeriti več naporov za boljše kvaliteto izdelave. Zlasti bi potreba zmanjšati odstotek izmečka v izdelovalnici zgornjih delov lahki in v obratu v Gorenji vagi. Na kvaliteto obutve so često vplivali neustrezni materiali za proizvodnjo lahke obutve, delno pa tudi premajhna pazljivost pri obdelavi obutve.

Po mnenju vodstva proizvodnje bi lahko dosegli še večje rezulta-

te, če bi dosegli tesno sodelovanje med odgovornimi službami podjetja, s tem, da bi pravočasno in natančno pripravili proizvodno dokumentacijo in bi bili vsi materiali na razpolago ob razpisu proizvodnje.

Prodajna služba je v letu 1967 posvetila mnogo pozornosti razširitvi prodajne mreže in prodaji na domačem tržišču. Zaradi povečanega izvoza pa je prodaja preko lastne prodajne mreže nižja kot je bila v letu 1966.

Skupna prodaja podjetja se je povečala za 6,6% po vrednosti in za 4% po količini. V skupni prodaji je upoštevana tudi prodaja v izvoz.

Podjetje je prodalo preko prodajne mreže 380.535 parov, preko angleških kupcev 42.731 parov in v izvoz 273.929 parov. Skupno smo prodali 697.195 parov. Vrednostno je skupna prodaja znašala 45.642.585 N din.

Prodaja preko lastne prodajne mreže je bila uspešna. Povečala se je za 12%. Zlasti je bila močna prodaja v mesecu decembru, ko smo prodali 19% skupne letne prodaje. Preko prodajalen smo prodali 992.751 parov za vrednost 58.586.645.- N din.

Cene naši obutvi so bile v primerjavi z ostalimi proizvajalci obutve primerne. Le pri nekaterih artiklih so bile veliko višje. Višje ceno nekaterim artiklom lahko opravičujemo z dobro kvaliteto materiala in izdelavo.

S kvaliteto naših izdelkov so bili naši kupci zadovoljni. V nekaterih slučajih pa je prišlo do reklamacij zaradi zadrževanja odlepljenih podplatov in odpadanja okraskov.

Zaradi usmeritve proizvodnje v izvozno prodajo je morala lastna prodajna mreža zalagati prodajalne s tujimi proizvodi. Pri dosortiravanju lastnih prodajalen so nastajale često težave, ker se dobavitelji obutve niso držali dogovorjenih rokov in se je obutev zaradi tega zadrževala na zalogi.

Pri izvozni prodaji smo dosegli porast za 30,8% po vrednosti. Ob takem izvozu smo dosegli 45% od skupne realizacije prodaje na tujih tržiščih. Obutev, ki je bila namenjena za izvoz, je bila sortirana že v tovarniškem skladišču. Zaradi tega smo dobili vrnjene le malenkostne količine nekvalitetne obutve. V letu 1967 smo povečali zlasti izvoz na Vzhod in dosegli ugodno rentabilitetno stopnjo.

Doseženi rezultati v proizvodnji in prodaji in primerni poslovni stroški so ugodno vplivali na dosežen dohodek. Podatki o dokončnem poslovnem rezultatu ob sestavi članka še niso dokončno znani in ni določeno delitveno razmerje, zato bomo o dohodku in njegovi delitvi ter ostalih ugotovitvah obvestili člane kolektiva v naslednji številki našega glasila.

Albinca MOŽINA

sezona za izdelavo smučarskih čevljev od marca do oktobra, se bo treba odločiti še za novo vrsto čevljev s PVC podplatno izdelavo, da bi s tem stroj izkoristili tudi v času od oktobra do marca.

STROJ ZA PVC PODPLATNO IZDELAVO

Ko smo pred letom razpravljali, kakšne so možnosti prodaja PVC brizganih smučarskih čevljev, je bila večina mnenja, da bo razmerje med PVC in šivanimi smučarskimi čevlji v najboljšem primeru 50 : 50. Vsi podatki, ki smo jih prejeli v zadnjih mesecih, pokažejo, da se bo procent prodanih PVC brizganih smučarskih čevljev močno povečal na račun šivanih. Vendar pa se razvoj pri PVC brizganih smučarskih čevljih ni ustavil. Na tržišču so se pojavili smučarski čevlji, ki so celi brizgani iz PVC, za katere je bilo predvsem na ameriškem tržišču veliko zanimanje.

V naši tovarni verjetno še za noben stroj ni bilo tolikšnega zanimanja kot za stroj za brizganje PVC PODPLATOV. Stroj smo prejeli in montirali že v decembru. Pri poizkusnem brizganju nismo imeli nobenih težav, nasprotno pa so imele nekatere večje inozemske tovarne pri uvajanju PVC proizvodnje v začetku velike težave. Zmogljivost stroja znaša cca 100 parov smučarskih čevljev na osem ur, ali 300 parov na tri izmene. Ker pa še nismo prejeli vseh naročenih form, smo do sedaj izdelali samo manjše količine moških smučarskih čevljev, ki smo jih rabili za poizkus na terenu, za vzorce našim kupcem, ostale pa so dobile naše prodajalne. Po dosedaj znanih podatkih so bili naši PVC smučarski čevlji pri naših angro kupcih dobro ocenjeni. Ker pa traja

Miloš MLINAR

SPOŠTUJMO POTROŠNIKA

Marsikdaj se nam zgodi, da šele doma ugotovimo, kako neposrečen nakup smo napravili. Dobro tudi vemo, v katere trgovine raje zahajamo in kje smo boljše postreženi, predvsem pa, kje imajo boljše blago. Konec koncev je tako, da je trgovin zato toliko, da lahko izbiramo. Predvsem je to pomembno za nas potrošnike. Kot mi gledamo na osnovi izkušenj na različne proizvajalce doma in v tujini, tako moramo dovoliti tudi našim potrošnikom, da izrečejo besedo dobro ali tudi slabo o nas.

Kdor ima kaj ponosa v sebi, mu ne more biti vseeno, če sliši neprijetno kritiko o naših izdelkih. Vse mogoče izgovore poskušamo najti, čeprav nam je zelo neugodno in vemo, da imajo marsikdaj prav.

Pravimo: kritika je dobra, če je dobronamerna. Ali pa se ob takih primerih spomnimo na to, ali smo res vse napravili, da bi potrošnika kar se da zadovoljili. Pa dajmo vsaj sedaj priznati.

Vsak dan pridemo na svoje delovno mesto. Vemo, kaj od nas zahtevajo, vemo kaj hočemo storiti. Poglejmo iz delovnega mesta na delovno mesto. Velikokrat umaknemo pogled: saj vendar ni prav tako, ni imel pravi občutek, ko je to napravil ali napravila, saj je vendar premalo pazil ali pazila, vseeno mu je, kaj vendar

misli, ali se mu ne smili čevelj, mar ga ni ravno prej opomnil, ali ni dolžan to že prej ugotoviti, ali ni imel dovolj časa, da popravi napako, le kako je mogel to spustiti dalje in konec koncev, kaj bo rekel tisti, ki bo kupil? Veliko takega bi gotovo opazile očiči. In takim primerom ne smemo zapirati oči. Radi, prav radi slišimo pohvalno besedo o obutvi, ki jo mi proizvedemo. Prav je tako, na ta način spoštujemo lastno delo. Ne smemo dovoliti, da slabo govorijo o nas.

Dobim pismo: Tov. kupil(a) sem vaš proizvod ... itd., nič lepega ne piše. In takih pisem prispe precej. Neradi hvalimo, raje grajamo in tako se dogaja in dogaja.

Bodimo pošteni do našega dobrega potrošnika in nudimo mu dobro blago, prav tako, kot ga želimo sami kupiti. Hvaležen bo, čeprav mogoče ne bo tega izrazil, prišel bo še drugič in še.

Tako moramo dojeti smisel našega dela, naših prizadevanj in naš cilj. Delajmo z najboljšim namenom vsi, prav vsi in imejmo pred sabo vedno našega potrošnika, ki nam bo nadvse hvaležen za pošteno delo in ostal bo naš.

Delati in živeti moramo z občutkom odgovornosti na slehernem delovnem mestu in zadovoljni bomo, ker bodo zadovoljni tisti, katerim je naše delo namenjeno.

Izidor REJC

VTISI IZ ITALIJE

Gotovo je, da marsikatero potovanja ne napravi na človeka nobenega pravega vtisa. Res je, da je včasih tako, da niti ni zanimivosti ali posebnih ugotovitev ter postane poslovni namen nekaj vsakdanjega.

Kar sem doživel na potovanjih po Italiji, je zanimivo tembolj, ker me je zanimal predvsem industrijski živelj in posamezne podrobnosti poslovnega sveta. To, da smo v glavnem vedno kar dobro opravili za podjetje nebi sedaj poudarjal ali prikazoval.

Zanimivo za mene in upam tudi za vas bralce, so bile predvsem značilnosti italijanske industrije, ki se mi zdi, da jo še vsi krepko podcenjujemo. Po svoje gledamo na Italijane, posebno, če gremo samo do Trsta, od koder se vračaš s tesnim občutkom, da so te gotovo lepo okrog prinesli. Trst je res prostor, kjer si naši državljani dajo duška svoji komercialni sposobnosti ali nesposobnosti.

Severga Italija da obiskovalcu polno podobo. Pustimo ob strani pripombo: kaj pa Južna Italija? To kar sem opazil v predelu med Benetkami, Padovo, pa tja do Brescie in Bassana je le vredno lepih besed. Nepregledna ravnina, polno naselij in lepih cest, polno industrije. Toliko novih tovarn in tovarnic, vse polno se zida in poskuša ujeti svoj ugoden čas. Mislim, da v severnem

predelu Italije res dobro vedo, kaj prinese denar in kako se ga pridobi.

Pričnimo z Benetkami. Mesto marsikdo pozna, Svojevrstno je, lepo, staro in edinstveno. Trgovina do trgovine. Izložbe so lepe, kot verjetno nikjer drugje. Čisto je, lepo urejeno, prepolno vsakršnega blaga in paše za oči. Kdor bi se rad naučil, kako se napravi iz majhne luknje lep lokal, naj vzame toliko časa in gre tja. Imel bo kaj videti.

Eden od centrov čevljarstva industrije so Stra in okolica Benetk. Kolikor smo slišali, je tam okrog 300 tovarn obutve. Seveda so tu mišljene vse delavnice in manjša podjetja. Večina so specializirana za izdelavo ženske modne obutve vseh vrst. Moda, da, moda se verjetno ustvarja v tem predelu in okrog Vigevana.

Tovarne (tovarnice), ki smo jih obiskali so bile vsaka po svoje zelo zanimive. Sodobni modeli, vsakdo je razpčlagal z zelo bogato in drzno kolekcijo v vseh močočih barvah v skladu z modnimi tendencami, tako, da bi se vsaka potrošnica kaj težko odločila, kaj bi bilo lepše. Čeprav manjše tovarne, so vse vzorno organizirane in izredno čiste. Torej so res pogoj, da proizvedejo lepo obutev. Povsod je večinoma mlada delovna sila. Kar pa me je še bolj presenetilo: povsod presenetljivo mladi ljudje, ki so vodili podjetja in bili njihovi lastniki. Veliko korajže v modeliranju, veliko korajže v poslovnem odločanju. In uspevajo. Človek se jim čudi. Vsak za sebe išče svoj prostor in

izgleda, da ga najde. Nam presecej takega manjka.

Obiskali smo nekaj zelo velikih tovarn, kjer nam je še bolj zastal dih; meni že. Težko je pozabiti vtis, kako izgleda sodobna obutvena industrija. Ogromna hala, široca in dolga, svetla in čista. Čista, kakor da bi bila trenutek preden jo pogledaš, pospravljena in očiščena. Tekoči trakovi v prirezovalnici (višeh) in v montaži. Odpadkov ni nikjer po tleh, delo zelo, zelo organizirano in smiselno povezano. Vsi delavci v plavih haljah (svetlo modre) in preddelavci v belih. Kot da bi gledal privid. Izdelki so zelo lepi in zelo poceni. Vodijo mladi ljudje. Gotovo je po svoje edinstven vtis proizvodnih prostorov sodobne industrije. Na eni strani v skladišču ogromne količine konserviranih ovčjih kož iz vsega sveta, na drugi pa ogromne količine podloge in najfinejše volne. Proizvodni prostori so dolgi preko 300 metrov in tudi široki verjetno precej preko 100 metrov.

Tehnične, komercialne in ostale pisarne so sredi hale nad jedilnico in kuhinjo, ki je vsa v steklu. Prizor ti nudi poseben pojem o bodočnosti industrije ter organizacijske povezanosti. Vidi se res, kdo komu služi in vse skupaj je dejansko na dlani. Težko je prikrivati začudenje. Smo v Italiji in nikjer drugje. Spet smo srečali mlade kadre.

Tudi ostale tovarne okrog Bassana in v prostoru tja do Trsta

niso dajale drugačne podobe. Ne, niso povsod izjemno lepi obrati ali togarne. Povsod se pa vidi, da znajo pridobiti denar, znajo proizvode poceni narediti in dobro prodati.

Vsa pokrajina, vsa mesta kažejo lepo industrijsko podobo, ki jim dobre prometne zveze dajo še poseben pečat.

Koliko lepih stavb in predvsem hiš, ki niso navadne hiše, ampak že fantazija, ki sta ji botrovala izreden okus in denar. Kdor želi videti, kaj je lepa hiša, kdor bi si zaželel nekaj posebnega in originalnega, ni daleč tja preko meje, pa bo lahko napolnil fotoaparatus in potešil želje.

Prijaznost in vljudnost, lepo, čeprav kdaj pa kdaj namotana pokrajina, veliko industrije in poslovne smelosti, so prav gotovo osnovni vtisi, ki jih ne moreš zbrisati ali zavreči. Rekel bi na koncu: veliko se bom lahko še naučili, kamor pojdemo, odprimo oči in dajmo prostora stvarjem, ki nam bodo še krepko koristile in pomagale k boljšim rezultatom.

Da, spoštuj ljudi po dejanjih!

Izidor REJC

V MESECU FEBRUARJU BO PROSTA
SOBOTA 24/2 1968.

ŽELIMO VAM? DA JO PRIJETNO
ŽIVITE.

NOVICE IZ KADROVSKEGA ODDELKA

Začeli smo novo koledarsko leto in s tem tudi novo poslovno leto. Pričakovali smo, da nam bo to "novo leto" bolj naklonjeno. Vsaj tako so upali tisti, ki že dalj časa čakajo na zaposlitev. Vendar nam sam začetek ni potrdil upravičenosti takega upanja. Samo v januarju smo prejeli 8 prošenj za zaposlitev v obratu Žiri ali Gorenja vas, za zaposlitev v prodajni mreži pa smo prejeli 3 prošnje. Vsem tem prosilcem smo morali odgovoriti, da nimamo prostih delovnih mest in da njihovi prošnji ne moremo ustreči. Gotovo tudi med letom ne bo bistvenih sprememb glede možnosti za zaposlitev, čeprav se bo število prosilcev še povečalo.

V prejšnji številki sem navedla, da je bilo v preteklem letu sprejetih 83 delavcev, od tega je bilo 56 delavcev, ki so imeli ustrezno strokovno izobrazbo, tako imenovano kvalifikacijo. S tem hočem povedati, da bodo imeli več možnosti za zaposlitev tisti delavci, ki imajo osnovo iz strokovnega področja, ki daje možnost nadaljnjega izpopolnjevanja in usposabljanja na delovnem mestu. Seveda je pri tem potrebna šedelovna zavest, disciplina in prizadevanje. Verjetno bo organ, ki odloča o sprejemu delavcev, imel za osnovo prav navedena merila.

Številčno stanje se v mesecu januarju ni spremenilo v obratu Alpina, niti v obratu Gorenja vas. Le prodajna mreža je število zaposlenih zmanjšala za 2 delavki,

A ngelca FILIPIČ

V MESECU JANUARJU SO SE POROČILI:

Matilda Vehar, Jože Novak ter Danica Prek.

Čestitamo !

5. februarja letos je umrl upokojenec Alpine Maks BOGATAJ iz Nove vasi.
Naše sožalje.

NJEN DELOVNI DAN

V našem podjetju imamo časopis, v katerem se lahko pomenimo o marsičem; o raznih praznovanjih, uspehih v kolektivu in podobno, le o ženski delovni sili je bilo zapisano tako malo. Zato me je misel napotila, da bi napisala članek o naši ženi in njenem delovnem dnevu.

Kdaj se začne?

Morda niti ne pomisliš ti, ki vstajaš ob štirih, da bi pripravila vse za dolgo pot do tovarne, ali ti, ki s solzami v očeh že ob petih budiš svoje male otročke in jih pelješ v vrtec. Kako se počutiš ti, ko razmišljaš, če se bo pravočasno pre-

budil tvoj osemletnisin, ki hodi v šolo ali ti, ki si svojega dojenčka pustila v varstvo osemdesetletni babici, ki je sama potrebna varstva.

Potem osem ur brne v ušesih stroji. Delati, delati, čim več, čim bolje, neprestano; za pisalnim strojem ali računskim strijem, z visokim kupom faktur, dopisov, v proizvodnji itd. Pozabila si, da si ženati. Zdaj si delavka - administratorka. S svojim delom se vključuješ v delovni proces, tvoje delo je enakovredno delu moških članov kolektiva. Žena! S svojo trdno voljo in močjo dokazuješ vsak dan, da ti pripada v družbi prav tako mesto kot vsem drugim. Sodeluješ v samoupravnih organih, postala si član raznih organizacij. To bi bilo res že dovolj. Toda žena ni samo delavka ali upravljavka. Ob 14 uri zatuli sirena. Delovni dan v tovarni je pri kraju, ona hiti domov. Lačna usta čakajo. "Mati, pripravi kosilo, lačni smo," govorijo otroci. Kosilo je na mizi, želodčki polni, srčeca vpijejo: Mama, želimo si tvoje toplino, bodi z nami, igray se z nami. Potem kliče delo doma: čiščenje, pranje, šivanje, nakupovanje, večerja. Ko zvečer utrujena želiš počitka, morda dobiš v priznanje besede: "Draga, utrujena si, sam grem ven, ti počivaj." Žena je tudi mlada in si želi

razvedrila, sprostila bi se rada, toda kdaj. Najlepši bi bil 42-urni delovni teden za ženo - delavko. V soboto bi lahko vse napravila, v nedeljo pa bi se lahko odpočila.

Jaz moram sicer priznati, da mi mož veliko pomaga. Delava v različni izmeni ... Le vidiva se bolj redko. Upam še na bolje, ko bodo otroci zrastli. Takrat bo mogoče tudi za ženo kaj več časa. Sedaj pa ni časa zase. Preutrujena si. Vedno imamo skrbi in odpovedati se moramo vsemu, ker smo preutrujene. Res, da nam moški večkrat pomagajo, toda gospodinjstva dela niso preveč privlačna. Zato bi bilo dobro, ko bi naši organi še sprejemali odlok o 42-urnem delovnem tednu, da bi mislili na proste sobote in ne na 7-urni delovni dan. Tak je delovni dan žene-matere-delavke. Veš, da se začne zgodaj zjutraj, ne veš, da se bo mogoče končal šele ob 22 uri. Zato naj bodo naši možje bolj sprejemljivi in odpustljivi, če smo včasih razburjene.

Ivanka BEKŠ

Op. uredništva: Redki so prispevki naših delavk - žena, in zato smo bili tega prav veseli. Želimo, da bi se tudi v bodoče kaj oglasile.

Seveda vabimo tudi ostale članke kolektiva, da s svojimi prispevki popestrijo naše glasilo.

IZ OTROŠKEGA VRTCA

Že dalj časa ni bilo v tovarniškem glasilu "Delo, življenje" pisano o delu in poslovanju v Otroškem vrtcu v našem kraju. Zato je naš članek namenjen vsem članom kolektiva tovarne ALPINA v Žireh.

Otroški vrtec v Žireh posluje vsak dan od 5.30 do 14.00 ure. V tem času zavod nudi otrokom vzgojo, varstvo in hrano. Delovno področje in smoter zavoda sta vzgoja in varstvo predšolskih in šolskih otrok. Velik uspeh in pomen pri otroku v vrtcu je privajanje na družbeno in kolektivno okolje. To je opaziti takoj ob vstopu otroka v osnovno šolo. Zato lahko rečemo, da je bivanje otroka v vrtcu pomembna priprava na šolo.

Čeprav je kapaciteta mest za sedena, še vedno ne moremo odreči željam nekaterih staršev. Skušamo jim pomagati in jih razbremeniti raznih težav. Čedalje bolj pa nas mučijo problemi in težave z neurejenimi in čisto neustreznimi prostori v vrtcu. Šaj ne odgovarjajo higijenskim in ostalim potrebam vrtca. Sedaj imamo vpisanih 105 otrok. Med njimi je le 17 šoloobveznih otrok, kateri hodijo v vrtec samo na kosilo.

Mesečna oskrbnina znaša za predšolsko skupino 7.500 S din, za srednjo 9.000 S din in za dojenčke 11.500 S din.

Kosila za šoloobvezne otroke je stalo do lanskega leta od 200 - 250 S dinarjev. Z novim letom pa smo ceno obroka dvignili za 50.- S din.

Preureditev vrtca v preteklem letu je bila le delna in naj - nujnejša. Obložili smo tla z likolitom, uredili stenske obloge ter skromno opremili kuhinjo in nabavili ostalo opremo vrtca. Zahvaliti se moramo članom upravnega odbora in sindikalni družnici tovarne ALPINA za odobrena sredstva. Ostale stroške je kril vrtec sam..

Mislimo, da razumete naše potrebe in pričakujemo, da nam bodo v letu 1968 še priskočile na pomoč razne delovne organizacije na našem področju in s tem nudile našim otrokom čimveč ugodnega počutja v vrtcu.

Marica ALBREHT

Bravce bo verjetno zanimalo tudi to, da smo v preteklem mesecu v našem podjetju porabili toliko gornjega usnja, da bi se po njem pripeljali iz Žirov do Trebije in še nekaj dalj. Še prej bi pa seveda ga morali pogrniti po cesti v širini štirih metrov.

ŽIROVSKI SVET

/nadaljevanje/

Versniški grič se le na Kljuki z Ledinskim bregovjem strinja, na vse druge strani ga sterme visočine ločijo. Če hočemo dalje proti jugu potovati, moramo zopet stopiti v globoko in ozko dolino Žirovnice, ki sega od Razpotja do Sovre, ter bistra vodica po nji šumlja. Tu opomnim, da je na Razpotju pri okrajški cesti vodnja meja za doline teh krajev. Karkoli vode z Razpotja proti zapadu, proti Fari namreč priteka, - se steka po Idrici v Sočo in jadransko morje; kar je pa teče proti izhodu, proti Žirovnici, priteče v Sovro, iz Sovre s Savo, v Donavo in daljno černo morje. Žirovnica, majhna vodica, ki pod Razpotjem izvira, loči Versnik od Idrijskih hribov, ki se od Razpotja noter do Veharša in še dalje naprej v visokem, skalnatem berdu stegujejo. Na severni strani teh Idrijskih hribov so po berdih semtertje nekteri manjši kmetije raztresene, ktere po imenu Ideršek v Žirovsko faro spadajo. To skalnato hribovje se pa zelo širi tje proti Veharšu in dalje proti Rovtam in od Ravniške vasi nad Sovro že spada pod Zavraško podfaro.

Od Rovt in svetih treh Krajev sem proti Zavraškemu bregu se zbira in steka v središčno dolinico mnogo vodic, ter

Sovro zažnejo, ki se potem skozi ozko, globoko in divjo sotesko pri Matjaževih kamrah vije in že precej velika pri Podklanču v Brekovško dolino prihaja. V ti dolini S vira pri S vri Žirovnico, pri Žireh Osojnico, pod Staro vasjo Račevo, pri Ledinici Rakojko, pri Selu Jarsico in druge manjši vodice sprejema ter tako pomnožena teče skozi sotesko pri Fužinah in Trebijah na Trato, Poljane, Loko, kjer se s Selsko Soro združi in se ž njo združena steka pri Međvodah v bistro mogočno Savo Gorensko. Brekovska dolina je skor eno uro dolga in čeravno ni kaj široka, je vendar prijazna, z lepimi senožeti po ravnim, z rodovitnimi njivami ob bregu in je kaj pripravna, da bi se po njej že danaj zaželjena in večkrat tudi že merjena cesta iz Žirov čez Zavrčac, Godovič in Černiverh na Ipačo speljala. Le škoda in velika škoda za Žirovsko ravnino je ta, da v tej mehki in ravnotnji dolini struga Sövre ni vravnana, ampak da se kakor kača semtertje vije, veliko prostora poteka, se na ovinkih s prodom zapira in silo velike in škodljive povodnji napravlja. Posebno kader okoli Rovtarskih hribov zelo dežuje, mogočne vode pridero in Brekovsko dolino do Žirov v jezero potope, časi voda kar na enkrat privre in ravno nakošeno seno s splavijo odnese. Ravna struga po sredi doline, v mehki zemlji, zadosti globoko in obširno izkopana, bi veliko te nadloge odvernila.

Brekovsko dolino proti jutru meji Goropejsko bregovje, ki se začenja pri Stari vasi in se stega proti Rovtam noter do nar višega verha svetih treh Kraljev (do 2792 dun.čev.čez morsko planjavo), od koder se kaj lepo vidi po Ljubljanskem močvirju. Na tem dolgem in obširnem berdu najdemo sledeče majhne vasi: Martinji verh, Krcg, Log, Opale in Goropejke, v kateri poslednji podružnica svetega Janeza Kerstnika stoji. Cerkev je majhna pa lepo zidana, ima tri altarje in tri zvonce. Nekdanji močno obiskovani shodi in sejmi pri ti cerkvi so zavoljo nesreče, ki so jo z streljanjem napravili, popolnoma nehali. S tega griča se vidi Triglav v vsi njegovi ogromni in veličastni postavi. Če se z Goropejskega griča oziraš tje proti severo-izhodu, ugledaš zopet pod sabo globoko, dolgo in ravno dolino "Račevo" in unkraj doline, dolgo, obširno in visoko bregovje bolj temnozele in rudeče barve, ki je, posebno zavolj tega, da so nekdanj radi tje potepuhi, ptuji postopači in nepošteni ljudje zahajali, po imenu "Žirovski Verh" dobro znani.

Račevo je lepa dolina, ki se začenja blizu Smrečja pri nekem jezeru, ki je nekako Cirkniškemu jezeru podobno, in ima to čudno lastnost, da mu voda nar več iz njegovih notranjih votlin dohaja in mu časi bolj ali manj naglo zopet odteče. Voda v globokem jezerčku je zavolj debele ilovnate podlage zelo kalna in rib v nji ni zapaziti. Od tega jezerčka nada -

lje se dolina, razun majhne so-teske pri Lescah, vedno bolj širi, postaja vedno bolj ravnatna, ter prijazna in se poldugo uro dolga pri Novi Vasi z večji žirovsko ravnino stikuje. Tudi v tej dolini nahajamo več kmetij, čedne poslopja, lepe njive, senožeti, travniki in zele trate ob osojnem Goropejskem bregovju proti Verhu sv. treh Kraljev. Prijazno dolino preteka dereča vodica ena cega imena "Račevo", ki o deževju s svojo hudournostjo velike povodnji napravlja in dovelj škodljivega rudečega peska in proda na njive in travnike nanaša. Tudi tej dolini bi bilo ravnega, vravnane in globokega vodotoka želeti, kakor tudi, da bi se po ti tolikanj pripravi dolini spreljala cesta na Rovte in Logac, ki bi poljance, Leskovčane, Tomince okoli Cirkna, Osličane in Žirovce po nar bolj ravni, pripravni in ravnatni bližnici vodila na Železnico. Iz Račevo se stopa v Žirovski Verh, ki se pri smrečji nad jezerom začenja, Lavrovec, srednji in zadnji Žirovski Verh obsega in se v Zabrežniku končuje. Žirovski Verh ni ravno sterm, pa je dolgočasen svet, poln grap in globokih dolinic, kjer majhne vodice zavolj mehke pešene podlage s silo divjajo. Zemlja, rudečkast pešen svet, ni kaj rodovitna, in obilo gnoja in gorkote potrebuje. Hiše so semtertje raztresene in slabo, redko, smrekovo gojzduje pokriva še polovico Žirovskega Verha. Vendar pa si je marljivo prizadevanje tudi na tem pustem svetu napravilo nekaj čednih seliš in kmetij. Zadnja berda Žirovskega Verha segajo v lepem

okrožju proti severju noter do visokega, goratega Koprivnika, na kteriga so se v predavnih časih naslanjali. Pa silna voda je slabotno pešeno berdovje predrila, si strugo skopala, glo boko jo vrezala in pod Selom proti Fužinam Žirovski Verh od Koprivnika ločila. Preden je pa voda v predavnih časih to berdovje prederla, se ni nikamor odtekala in narberžeje je po Žirovski dolini saj po večjem - voda stala, in od obseirnega jezera v Žirovski dolini še vse tukajšnje pravljice govore.

/Se nadaljuje/

VELIK SMUČARSKI DOGODEK IN PRIPRAVE NANJ

Le malo časa nas še loči od velikega športnega dogodka v Žireh, ko bo 25. februarja državno prvenstvo v smučarskih skokih za člane na 70-metrski skakalnici.

To sporočilo Smučarske zvez nas je precej presenetilo. Komaj smo zaključili v grobem zemlj-ska dela in usposobili skakalnico za prve skoke, že stoji pred nami nova naloga - državno prvenstvo.

Krstna prireditev, ki je bila 7. januarja, nam je povedala, kaj smo sploh naredili. S težkim srcem smo pričakovali oče-

ne skakalcev in mednarodnih sodnikov. Izrazili so mnenje, da je skakalnica kar dobra. To pa je za graditelja največja nagrada. Čudili so se, kako smo mogli v tako kratkem času zgraditi tak objekt in s tako majhnimi stroški.

Naj povem na kratko nekaj podatkov o gradnji skakalnice. Zako-ličena je bila 7. maja 1967. Delo je potekalo vse do 25/12 1967. Zemlj-ska dela so terjala precej napora, če pomislimo, da je bilo treba izkopati, premetati in prepeljati okrog 700 m³ zemlje. Prve krampe smo zasadili 5 metrov od ravnine v sam greben. Teren je bil delno tudi poraščen z grmovjem in smrekami. Vse to smo čistili sproti z izkopom. Začeli smo prevažati zemlje v dolino. Prevozna sredstva - dve "kripi" in škripec so nam veliko pripomogli pri delu. Najdebelejša plast za izkop je bila 2 metra. To je bil najtežji del. Tudi vreme nam je bilo naklonjeno, da se je delo lahko nadaljevalo. Odskočna miza je napravljena iz zemlje ter povezana z lesom v višini treh metrov. Pred nami je bil še zadnji del, to je nalet v dolžini 60 metrov. V zadovoljstvu, da smo prebili najtežji del, se nam tudi to ni preveč upiralo. Samo s trdnostjo smo prodirali naprej do začrtane poti. Čeprav so moči že pojemale nismo odstopili. Člani kluba so veliko delali udarniško. Pohvaliti je treba tudi udeležence šolskega športnega društva in OIC Žiri, saj so opravili lepo število ur. Druge mladine nismo

nismo videli na gradbišču. Na vrsto je prišel sodniški stolp. Tudi ta je terjal svoje. Napeljali smo elektriko v dolžini 100 met ov. Tako je stolp popolnoma dograjen in služi svojemu namenu. Pomladi bo treba opraviti še nekaj zemeljskih del in posejati travo.

Če povem, da je bilo pri skakalnici opravljenih 3200 ur in je od tega plačanih le 750 ur ter da bodo znašali stroški tega objekta okrog milijon starih dinarjev, upam, da ni pretirano.

Priprave, ki se vršijo za to prireditve, že trajajo od začetka leta. Vse se vrši v nekaki zaskrbljenosti. Dela bo čez glavo. Poskrbeti bo treba za propagandni material, pripraviti skakalnice, za okrasitve, za parkirni prostor, za prehrano, preničišča in še za vrsto drugih problemov, ki nas čakajo in jih bomo skušali rešiti vsaj delno zadovoljivo. S tem naprošamo vse ljubitelje tega športa, da nam priskočijo na pomoč. Če bo vreme naklonjeno, da ne bi imeli s snegom večjih problemov, bo precej truda odpadla.

Potrudili se bomo, da bi tekmovanje organizacijsko kar najbolje pripravili in želimo, da bi svečana otvoritev skakalnice in samo tekmovanje dobro uspelo.

Upamo na uspeh tega velikega dogodka ob vašem sodelovanju.

Metod Erznožnik

MEDDRUŠTVENI VELESLALOM V ŽIREH

Dne 21/1 1963 je SK "ALPINA" izvedel meddruštveno tekmovanje v veleslalomu iz Goropek v Novovas. Proga je bila odlično pripravljena. Dolga je bila 850 m, višinska razlika 200 m in je imela 35 vratic. Progo je postavil tov. Giacomeli Franc.

Prijavljenih je bilo 134 tekmovalcev, t.j. članov, starejših mladincev, mlajših mladincev in mlajših mladink iz naslednjih klubov: TRANSTURIST, Škofja Loka; TVD Logatec, TVD Selca, TVD Železniki, TVD Vrhnika, TVD Gorenja vas, TVD Tržič, SK Domžale, ŠD Janez Peternelj Škofja Loka, SK Enotnost Ljubljana in tekmovalci domačega kluba.

Tekmovanje je dobro uspelo. V bodoče bo treba nekatere stvari še bolj izpopolniti, posebno ob tako številni udeležbi tujih tekmovalcev. Proga je bila dovolj zahtevna, predvsem za slabše vozače. Najboljši čas na tekmovanju je dosegel mlajši mladinec iz Tržiča Jurjevčič Drago.

REZULTATI tega tekmovanja:

Č l a n i :

Prijavljenih je bilo 59, na cilj pa jih je prispelo 34. Ostali so bili diskvalificirani ali so odstopili:

1. Žakelj Janez SK Alpina 1,17 8
2. Podjep Janez TVD Logatec 1,21 0
3. Peternelj Jože Transturist 1,22 c

4. Trček Silvo Alpina	1,24	2
5. Burnik Alojz Alpina	1,25	2
6. Gladek Dušan Alpina	1,25	5
7. Žakelj Viktor Logatec	1,26	3
8. Šmid Janče Selca	1,30	0
9. Podobnik Rado Alpina	1,31	0
10. Erznožnik Bogdan "	1,32	0

S t a r e j š i m l a d i n c i :

Prijavljenih je bilo 30 tekmovalcev, na cilj jih je prispelo 11,

1. Deželak Robert Transt.	1,27	8
2. Bukovec Miran Domžale	1,30	8
3. Kršmanc Miran Domžale	1,33	8
4. Marc Janez Logatec	1,34	9
5. Žitnik Jože Selca	1,38	2

6., 7., 8., :

Prosen Milan Gorenja vas 1,52 0

Oblak Jože ŠD J. Peternelj
Šk. Loka 1,52 0

Grabnar Vinko Domžale 1,52 0

9., 10., :

Kafol Dušan Transturist 1,57 0

Železnik Roman Vrhnika 1,57 0

M l a j š i m l a d i n c i :

Prijavljenih je bilo 41 tekmovalcev, na cilj je prispelo 34, ostali so bili diskvalificirani ali so odstopili.

1. Jurjevčič Drago Tržič 1,16 0

2. Dornig Aleš Tržič 1,20 0

3. Deisinger Ludcik Enotnost 1,22 1

4. Aljančič Uroš Tržič 1,22 3

5., 6., :

Mrak Edo Tržič 1,25 0

Košir Stane Selca 1,25 0

7. Valjavec Marjan Tržič 1,29 3

8. Priveršek Matež Enotnost 1,30 1

9. Bogataj Smiljan Tržič 1,31 0

10. Momac Jože Tržič 1,31 2

M l a j š e m l a d i n k e :

Prijavljene so bile 4 tekmovalke:

1. Karmelj Majda Tržič 1,40 5

2. Marenčič Erika " 1,47 5

3. Ahačič Nina " 2,07 0

4. Mežek Jožica " 2,10 2

Tone OBLAK

VPRAŠANJA -PRIPOMBE9 ODGOVORI

Tov. urednik !

Koliko stanejo investicije za kurjavo na nafto in kako opravičujete te stroške? Mar ne bi bilo bolje, da bi ta sredstva vložili v reklamne namene?

Trgovec

Odgovor strokovne službe: Predračun rekonstrukcije s cca 2 kratno povečavo toplotne kapacitete kotlarne na težko kurilno olje oziroma mazut (ne pa na nafto ali gosp. kurilno olje) znaša 146.148 N din brez peči. Dejanski stroški gradnje bodo znani, ko bo investicijska izgradnja dokončana.

Upravičenost te investicije smo že obrazložili v našem glasilu štev. 9/67, stran 5, drugi del drugega odstavka. Lahko pa jih še enkrat ponovimo:

1. Izkoristek pri kurjenju na mazut je cca 20% večji kot pri kurjenju na premog (po podatkih projektanta).

2. Cena težkega kurilnega olja je je cca 29.- S din za Kg fran ko cisterna kotlarne, ki ima kurilno vrednost 9500 K cal/kg, dočim je planska cena kočevskega premoga, ki ga kurimo 18.- S din brez stroškov vekladiščenja, ima pa 3720 K cal/kg.

Prepačunano po podatkih iz prve in druge točke dobimo, da nas stane 1000 cal pri kurjenju na premog 9,7 S din, na mazut pa 4,5 S din. Če pa upoštevamo še dodatne pridobitve, to je eno delovno silo in cca 96 m2 prostora (deponija premoga) po S din 80.000.- na m2, kar znesek cca 7 milj. S din, dobimo, da se bo investicija, kolikor je večja kot, če bi montirali običajne kotle na premog, izplačala najkasneje v 5 - 6 letih. Upam, da je to dovolj prepričljiva garancija, da je investicija rentabilna.

S predlogom trgovca se vsekakor strinjamo, če dokaže, da so investicije v reklamne svrhe bolj rentabilne. Pokazati pa moramo prej na tiste investicije, ki so manj rentabilne in da se tudi tiste opravičijo.

Vi pa s tem rečeno, da v reklamne namene ne smemo dati več sredstev kot dosedaj. Vsekakor se tega vsi zavedamo glede na stanje tržišča. Prepričani pa smo, da ni efekta reklame samo vložen dinar, temveč, da je možno obdržati dosedanje in privabljati nove stranke tudi s prizadevnostjo kadra, okusnim aranžiranjem izložb in z izbiro modne obutve.

Uredništvu !

Čisto kratko vprašanje: Kdo je najstarejši Žirovec ali Žirovka ?

Radovednost

Radovednosti lahko zadostimo z naslednjimi podatki, ki smo jih dobili iz matične knjige na Krajevnem uradu Žiri:

1. GANTAR FRANC, roj. 3/12 1876
Jarčja dolina
2. NAGLIČ IGNAC, roj. 31/7 1878
Žiri
3. DEMŠAR ANDREJ, roj. 3/11 1879
Žiri.

REŠITEV KRIŽANKE št. 15

Vodoravno: 1. TOVARNA ČEVLJEV ALPINA, 21. URAR, 22. EDEN, 23. E, 24. PET, 25. OVEL, 26. ZEL, 27. OMEK, 28. RTV, 30. SEL, 32. ATI, 33. LH, 34. KLEN, 35. BA, 36. IN, 37. KCL, 38. OC, 39. A, 40. REJC, 41. VENEZIA, 44. KER?, 45. E, 46. LOPE, 47. DELO, 48. ALKA, 50. DIN, 52. RAZA, 54. RA, 56. AR, 58. MOČ, 60. ATA, 61. LIMA, 63. LON, 65. AMIT, 68. ČE, 69. LA, 70. LIRA, 71. LILET, 73. HAAG, 75. P, 76. O, 77. TOSO, 78. VAM, 79. GLAS, 81. KRST, 82. ZAMORKA, 86. GRAD, 89. NCNA, 91. MARIA, 92. KRAS, 93. DI, 94. RO, 95. SALO, 97. TNČ, 98. PREM, 99. BEL, 100. CSA, 102. TEMA, 104. MLAD, 105. KABA, 106. GINA, 108. ŠIPA, 110. KREK, 111. RAKEK, 112. RAMA, 114. ŠAMPION, 116. KOZEL, 118. MERA, 120. ČATEŽ, 121. ROPAR, 123. AN, 125. RADO, 127. NIL, 128. BIZON, 129. ME, 130. BOA, 132. LUKA, 134. ČOKAT, 135. PES, 136. AJDA, 137. TAJO, 138. OTROK, 139. RETA.

O T R O Š K I D O D A T E K

Uradni list SRS,
št. 43/29/12.67

Od 1. januarja 1968 dalje bo SZ izplačevalo otroški dodatek po

N din 50.- mesečno za vsakega otroka - upravičencem, ki izpolnjujejo te-le pogoje:

1. šestmesečna neprekinjena delovna doba (s polnim delovnim časom);
upravičenec, ki je edini hranilec svojih otrok, pridobi pravico do otroškega dodatka z dnem, ko stopi na delo.

2. če celotni dohodek upravičenca in članov njegovega gospodinjstva ne presega N din 550.- mesečno na člana gospodinjstva.

Osební dohodek iz delovnega razmerja se ugotavlja na podlagi izplačil, ki so jih upravičenci /in člani njihovih gospodinjstev/ prejeli za prejšnje leto;

3. če letni dohodek iz kmetijske dejavnosti ne presega N din 100.- letno na člana gospodinjstva

Kot dohodek iz kmetijske dejavnosti se vzame katastrski dohodek, ki je bil podlaga za odmero prispevkov v prejšnjem letu;

4. če mesečni dohodek od samo -

stojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti ter intelektualnih storitev ne presega N din 100.- mesečno na člana gospodinjstva;

Mesečni dohodek iz točke 4. znaša eno dvanajstino dohodkov, ki so bili podlaga za odmero prispevka oziroma davka za prejšnje leto.

Otroški dodatek se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca, v katerem je pravica do dodatka nastala, pa do konca meseca, v katerem je pravica do dodatka prenehala.

Če imajo upravičenci in člani njihovega gospodinjstva dohodek iz dveh ali več osnov, (2., 3. in 4. točka) se cenzus skupnega dohodka ugotovi tako, da se dohodki iz delovnega razmerja delijo s 5,5, iz točke 3. in 4. pa z 1.

Upravičenci, ki so uveljavili pravico do otroškega dodatka po dosedanjih predpisih, ga bodo prejeli do 31. marca letos po predpisih, ki so veljali do 31. decembra 1967, ne glede na to ali imajo pravico po tem zakonu ali ne. To 1.3.1968 pa bodo prejeli otroški dodatek samo tisti upravičenci, ki bodo izpolnjevali pogoje novega zakona, za kar bo treba predložiti ustrezne listine. O tem boste Vsi prizadeti pravočasno obveščeni.

Jelica Diklić

OSTALI SKLEPI SKUPŠČINE KOMUNALNE SKUPNOSTI SOCIALNEGA ZAVAROVANJA DELAVCEV V LJUBLJANI

1.

Zavarovane osebe, ki uveljavljajo pravico do preprečevanja ter nege in zdravljenja zobnih in ustnih bolezni, zobotehnične pomoči in zobnih protetičnih sredstev, prispevajo k stroškom 25%.

Od prispevka k stroškom so izzeti:

- otroci in mladina do 15. leta starosti oziroma do 26. leta, če so zavarovani kot družinski člani ter vajenci in učenci poklicnih strokovnih šol s praktičnim poukom;
- zavarovanci, ki potrebujejo zobotehnično pomoč ali zobna protetična sredstva zaradi posledice nesreče pri delu.

2.

Zavarovane osebe, ki uveljavljajo pravico do ortopedskih čevljev ali do posamezne druge vrste ortopedskih in drugih pripomočkov, sanitarnih priprav in sanitetnega materiala, prispevajo k stroškom:

- a) 50.- N din za protezo, invalidski voziček ipd.
- b) 10 % za ojačevalni slušni aparat,

- c) 30 % za ortopedske čevlje,
- č) 40 % za pripomočke za oči,
- d) 40 % za ortopedske vložke, ki niso vdeleni v ortopedske čevlje, za usnjeno kapo, berglje, za trebušne pasove ipd.
- e) 70 % za usnjene rokavice, gumijaste nogavice, elastični povoj, inhalator, za palico in navadne vložke za plosko nogo ipd.
- f) 75% za navadne čevlje k protezam.

Od prispevkov, navedenih pod tč. 2 so izvzeti:

- otroci in mladina do 15. leta starosti oziroma do 26. leta, če so zavarovani kot družinski člani ter vajenci in učenci poklicnih strokovnih šol s praktičnim poukom;
- zavarovanci, ki potrebujejo pripomoček zaradi posledic nesreče pri delu.

Navedeni sklepi začno veljati po objavi v uradnem listu SRS /št. 42 z dne 27/12 1967/, uporabljajo pa se od 1. januarja 1968 dalje.

Jelica Diklič

-
- No Peterček, ali si včeraj napravil kako dobro delo?
 - Da! Obiskal sem svojo teto in ona je bila nadvse srečna, ko sem spet odšel.

Tone ŽAKELJ

O P O Z O R I L O

I.

Naš list med bravci pot krepke si utira,
za kar se uredništvo prizadeva;
za delo sploh plačila ne zahteva,
ko neutrudljivo skup prispevke zbira.

Že skoraj vsak, ki zdaj ta list prebira
iskreno hvalo mu ves čas prepeva,
vendar, nihče pa tega ne upošteva,
da vsak dopis se strogo cenzurira.

Vemo, da se nekoč je govorilo,
da list, ki na sproščeni je osnovi,
povečal bo dopisnikov število.

Če v strugah zmernih silni so tokovi,
vodovje reke se bo odvrnilo
s poti, ki jo začrtajo bregovi.

II.

Pustite rasti skromne nam cvetice,
kot revice so po naravi vzkliše,
ne delajte jim prevelike sile;
naj kažejo se v pristnosti resnice.

Četudi včasih nosijo bodice,
raztrgale ne bodo žlahtne svile,
z bodljajem bodo le ppozorile,
kje najdejo se nekoristne klice.

Z veseljem večjim bomo vse prebrali,
kar nam prineslo vaše bo glasilo,
in kot doslej ga bomo spoštovali.

Gotovo vse bo bravece veselilo,
če bolj prizanesljivi bi postali,
zato sprejmite to opozorilo.

"DELO, ŽIVLJENJE" je glasilo tovarne čevljev ALPINE ŽIRI.
Ureja ga uredniški odbor: Konrad Peternelj, Jože Peternelj,
Silva Burnik, Ernest Mlakar, Magda
Čadež, Alfonz Zajec - odgovorni urednik,
Majda Trček - glavni urednik.

Izhaja mesečno. Naklada 900 izvodov.

Žiri, 15. februarja 1968

KRIŽANKA št. 16

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13				14						15	
16				17				18	19		
20				21			22				
23			24			25				26	
27	28	29				30			31		
32							33		34	35	
36					37	38			39		
40				41				42			
43			44			45	46				
		47				48					

Sestavila:

VLADIMIR PIVK
IVAN GLUHOČEDOV

VODORAVNO: 1. ime tovarne v Srbiji, kjer izdelujeje plastične pete, 13. židovsko moško ime, 14. vrtna lopa, 15. leta za postavljanje drogov, 16. etiketa, 18. žensko ime, 20. slabo gori, 21. muslimanski post, 23. avtomobilska oznaka Avstrije, 24. samo-glasnik in soglasnik, 25. ime plesalke Pavlove, 26. kratica za izvršni svet, 27. najboljši češki smučarski skakalec, 30. okras 32. Ime pevcu Sinatra, 33. soglasnik 34. japonski telovadeč, 36. del telesa, 37. nade, 39. otok na Jadranu, 40. vrsta Citroenovavega avtomobila, 41. proga, 42. hotel v Velenju, 43. kozmetična krema, 45. ime tovarne v Celju, 47. pripadnik, starega slovanskega rodu, 48. pritok Kolpe v Karlovcu.

NAVPIČNO: 1. priimek in ime našega vodilnega delavca, 2. me no gorstvo med Evropo in Azijo, 3. država v Afriki, 4. zaimak, 5. soglasnik, 6. ime skladatelja Kramolca, 7. kozaški poveljnik, 8. avtomobilska oznaka Sarajeva, 9. soglasnik, 10. samoglasnik, 11. del Šk. Loke, 12. luka v Izraelu, 17. šampion, 18. svetopisemska oseba, 19. egipčanski bog sonca, 22. letopisi, 24. odprtina v steni, 28. vonj, 29. orodje za sekanje drv, 31. država v ZDA (uporablaj naše črke V), 35. japonsko pristanišče, 37. bojni klic Indijancev, 38. priimek našega modnega svetovalca, 41. kradljivec, 42. vrsta zelenjave, 44. avtomobilska oznaka Tunisa, 46. Marko Oražen.